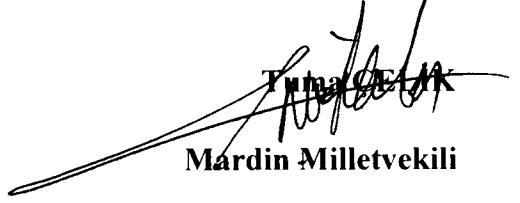

866
13.11.2018

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat OKTAY** tarafından Anayasa'nın 98. ve İç Tüzük'ün 99. maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Mardin Milletvekili

19 Ağustos 2016'da 6741 Sayılı Kanunla kurulan Türkiye Varlık Fonu Anonim Şirketi'nin son olarak Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Varlık Fonu başkanlığını devralmasıyla, bu konuda tartışmalar farklı bir boyuta taşındı. Hem kendisinin görevi itibariyle sorumsuzluk içinde olması hem de Varlık Fonun kendisi denetime tabi olmaması, Türkiye'de hukuksuzluğun geldiği noktayı göstermesi açısından tek başına yeterlidir. Dünya örneklerine baktığımızda Varlık Fonlarının kurulmasının iki temel nedeni ön plana çıkmaktadır. Birincisi bütçe fazlalığı, ikincisi ise enerji zenginliğidir. Türkiye'de bu her iki durum da söz konusu değildir. Türkiye bütçesi fazla vermediği gibi, enerji zengini bir ülke de değildir. Ayrıca birikmiş bir döviz rezervi bulunmadığı gibi, cari açığı ve ithalata dayalı ekonomisi olan bir ülkedir. Dolayısıyla Türkiye'nin Varlık Fonu hikayesi bu noktada Varlık Fonu olan diğer dünya örnekleriyle uyuşmuyor. Ancak geçmiş tarihe baktığımızda Türkiye örneğine benzer iki ülkenin yönetim süreçlerindeki bir dönemden söz edebiliriz.

Rusya, Katar ve Suudi Arabistan gibi ülkelerde, hem enerji zenginliği var hem de Katar ve Suudi Arabistan örneğinde olduğu gibi bu ülkelerin önemli derecede küresel sermaye güçleri bulunmaktadır. Örneğin Katar'ın küresel düzeyde 380 milyar dolara yakın yatırımı bulunmaktadır. Dünyanın en büyük Varlık Fonu bütçesine sahip olan Norveç ise 1998 yılında petrol ve doğal gaz satışından elde ettiği fazla gelirleri kullanmak için Varlık Fonu kurmuştur. Ayrıca Varlık fonlarının idaresi de ülke başkanlarının veya hükümetlerin elinde bulunmuyor. Dünya genelinde Çin, Rusya, Norveç, Katar ve Suudi Arabistan örneklerine bakıldığında, Varlık Fonları, genellikle piyasadan, bankalardan, devlet adına temsilci ve bakanlardan oluşan bir yapı tarafından yönetilmektedir.

Var olma hikâyesi ile tabi olduğu yasa bakımından ciddi eleştiriler alan Türkiye Varlık Fonu, yeni yönetim yapısı ve atamalarıyla dünya örneklerindeki aykırılığına yeni bir başlık ekledi. Bu anlamda Erdoğan'ın Cumhurbaşkanı olarak Varlık Fonu Yönetim Kurulu Başkanı olması, cumhurbaşkanının hukuki sorumluluğu ve Varlık Fonu'nun denetimi açısından da birçok sorun teşkil etmektedir.

Cumhurbaşkanı'nın Varlık Fonu Yönetim Kurulu Başkanı olması demek, fona aktarılabilecek varlıkların ne olacağına Erdoğan'ın karar vermesi anlamına gelmektedir. Çünkü fonda olan varlıklar üzerinden yapılacak tasarruflar, Sayıştay denetimi dâhil hiçbir kamu denetimine tabi değildir. Varlık Fonu, özel hukuk hükümlerine tabii bir anonim şirket olarak borçlanabilecek, 'yatırım' yapabilecek, ortaklık kuracak, piyasalarda işlem yapabilecek ancak muhasebe kayıtlarının usulüne uygun olup olmadığı dışında bağımsız denetim kurumlarınca yerindelik ve uygunluk denetimi yapılamayacaktır.

Bu bağlamda;

- 1- Görevi itibarıyla hukuki sorumluluğu olmayan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Türkiye Varlık Başkanı olmasındaki sakıncalar gözetilmiş midir?
- 2- Türkiye Varlık Fonu'nun 2017 yılı bütçesi ne kadardır?
- 3- Kurulduğu tarihten itibaren Varlık Fonu bütçesinden ne kadar yatırım yapılmıştır? Bu yatırımların sektörel olarak dağılımı nasıldır?
- 4- Varlık Fonu giderlerinin hangi alanlara yöneleceği ile ilgili yasada hiçbir açıklama bulunmadığından, gider denetimi hangi usullere dayanılarak yapılacaktır?
- 5- Özelleştirme gelirlerinin Varlık Fonuna aktarılması ile ülke bütçesinde bir azalma olmayacak mıdır? Bütçedeki bu azalma nasıl ikame edilecektir?
- 6- Türkiye'de bütçe fazlası olmadığına göre, mevcut bütçenin bölünmesiyle kurulan Varlık Fonu'nun ekonomide yarattığı iki başlılık, bir mali disiplin sorunu ortaya çıkarmayacak mıdır?